

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot verlenging van de termijnen inzake omgevingsmateries ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Door de uitbraak van het coronavirus (COVID-19) is een zeer ernstige noodsituatie ontstaan. Op 18 maart 2020 nam het Vlaams Parlement het decreet over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid aan. Op 20 maart 2020 werd dit decreet door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

In artikel 5 van dat decreet wordt voorzien dat omwille van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid de Vlaamse Regering nadere regels kan uitwerken voor de opschorting, het stuiten of verlengen van proceduretermijnen of de tijdelijke aanpassing van procedurele of administratieve verplichtingen in diverse decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De civiele noodsituatie heeft bij sommige omgevingsmateries de verderzetting van een aantal werkzaamheden en opleidingen bemoeilijkt en kan nog voor verdere vertragingen zorgen. De gedurende de civiele noodsituatie door de Nationale Veiligheidsraad genomen maatregelen hebben op bepaalde vlakken ook op dit moment nog een impact omdat dwingende termijnen niet gehaald worden. Omdat het niet halen van bepaalde uitvoeringstermijnen dwingende en ingrijpende gevolgen heeft (verbeuren van dwangsommen, terugvorderen van subsidie, vervallen van erkenningen, ...) en om in lopende dossiers op korte termijn rechtszekerheid te kunnen bieden, is het nodig om in bepaalde gevallen de betrokken termijnen te verlengen of in de mogelijkheid tot verlenging te voorzien.

Voorliggend besluit behelst in hoofdzaak een verlenging van enkele dwingende vervaltermijnen inzake een aantal omgevingsmateries (omgevingshandhaving, erkenningen en subsidiëring).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit besluit betreft het beleidsveld omgeving en natuur.

Het doel is om in de werking van de overheid rekening te kunnen houden met de civiele noodsituatie en om aan de burger voldoende rechtszekerheid te kunnen bieden.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Zoals aangegeven in de aanhef van het ontwerpbesluit is er duidelijk sprake van het “met bijzondere redenen omklede geval van hoogdringendheid” als vermeld in art. 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zodat geen advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State moet worden ingewonnen.

Gelet op het hoogdringend karakter van voorliggend ontwerp van besluit is tevens geen wetgevingstechnisch- en taalkundig advies zoals bedoeld in aanwijzing 293 van de Omzendbrief gevraagd.

De hoogdringendheid van de decretale regeling, en de nodige uitwerking van de voorziene delegaties, betreft de uitbraak van het coronavirus (Covid-19), dat uitgegroeid is tot een pandemie. De Nationale Veiligheidsraad heeft gedurende die civiele noodsituatie verschillende maatregelen uitgevaardigd, waaronder opschorting van lessen, verplichte sluiting van heel aantal handelszaken en winkels, verplicht telewerken bij niet essentiële bedrijven, ... Niettegenstaande de maatregelen ondertussen versoepeld zijn, is het nog steeds aangewezen om bij elke persoon, overheid en bedrijf de contacten tussen personen zoveel mogelijk te beperken om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Voormelde maatregelen hebben in bepaalde lopende dossiers in onderscheiden omgevingsmateries (handhaving, erkenningen en subsidies) een blijvende impact. Omdat het niet halen van bepaalde uitvoeringstermijnen dwingende en ingrijpende gevolgen heeft (verbeuren van dwangsommen, terugvorderen van subsidie, vervallen van erkenningen, ...) en om op korte termijn de continuïteit van bepaalde processen te garanderen en rechtszekerheid te kunnen bieden, is het dringend nodig om de betrokken termijnen te verlengen.

Op 14 mei 2020 werd door de Inspectie van Financiën een advies gegeven (PvS/MDM/20/0211). Het advies is ongunstig wat betreft de wettelijkheid en de regelmatigheid van het ontwerp. In het ontwerpbesluit en in deze nota werden aanpassingen gedaan om een antwoord te bieden op de bedenkingen van de Inspectie van Financiën. Uit het advies van de Inspectie van Financiën blijkt dat het ontwerpbesluit de ontvangsten en de uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Voorliggend besluit behelst een (mogelijkheid tot) verlenging van enkele dwingende termijnen inzake omgevingshandhaving, inzake erkenningen van deskundigen en inzake maatregelen met betrekking tot subsidies .

2. Dit besluit geeft uitvoering aan artikel 5 van het decreet over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, verder nooddecreet genoemd. Dat artikel laat toe dat omwille van de civiele noodsituatie door de uitbraak van het coronavirus de Vlaamse Regering nadere regels kan uitwerken voor de opschorting, het stuiten of verlengen van proceduretermijnen of de tijdelijke aanpassing van procedurele of administratieve verplichtingen in diverse decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan.

In haar advies (punt 3.1.a.) vraagt IF een onderbouwd juridisch advies over de vraag of - rekening houdend met de memorie van toelichting van het nooddecreet waarin slechts bepaalde regelgeving wordt vermeld - artikel 5 van het nooddecreet toelaat om in te grijpen op termijnen en verplichtingen geregeld in het BVR van 5 oktober 2007 (subsiëring strategische projecten RSV), in het BVR van 19 november 2010 (erkenningen leefmilieu), in het BVR van 18 december 2015 (erkenning en subsidiëring milieu- en natuurverenigingen) en in individuele subsidiebesluiten.

In de tekst van artikel 5 wordt het toepassingsgebied niet beperkt tot welbepaalde regelgeving. In de memorie van toelichting wordt "onder meer" verwezen naar termijnen in bepaalde regelgeving. Zowel de tekst van artikel 5 van het nooddecreet als de bijhorende memorie van toelichting beperken dus niet het toepassingsgebied tot welbepaalde regelgeving.

Het toepassingsgebied van artikel 5 is wel degelijk (veel) ruimer dan de regelgeving inzake zgn. omgevingsthema's of dan de regelgeving inzake gewestaangelegenheden *tout court*. Artikel 1 van het nooddecreet bepaalt namelijk dat dit decreet niet alleen een gewest-, maar ook een gemeenschapsaangelegenheid regelt. Het aspect regeling van gemeenschapsaangelegenheden kan enkel via artikel 5 van het nooddecreet aan bod komen (de overige artikelen regelen enkel gewestaangelegenheden, meer bepaald de afwijking van de omgevingsvergunningplicht en -meldingsplicht voor stedenbouwkundige handelingen en voor exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten). De memorie van toelichting bij artikel 1 stelt dan ook met zoveel woorden: "*Artikel 2, 3 en 4 zijn vanzelfsprekend gewestaangelegenheden. De regeling in artikel 5 is zowel van toepassing op gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.*"

3. De civiele noodsituatie heeft bij sommige omgevingsmateries de verderzetting van een aantal werkzaamheden en opleidingen bemoeilijkt en kan nog voor verdere vertragingen zorgen. Vastgesteld wordt dat de genomen maatregelen op bepaalde vlakken ook op dit moment nog een ingrijpende impact met zich meebrengen omdat dwingende termijnen niet gehaald kunnen worden. De tijdige of verdere uitvoering van opgelegde bestuurlijke maatregelen blijkt in de praktijk in sommige gevallen niet haalbaar omwille van bvb. bepaalde bedrijfssluitingen die vertragingen met zich meebrengen of meegebracht hebben. Bepaalde gesubsidieerde events werden uitgesteld. Ook bepaalde verplicht te volgen opleidingen werden uitgesteld. Omdat het niet halen van deze uitvoeringstermijnen dwingende en ingrijpende gevolgen heeft (verbeuren van dwangsommen, terugvorderen van subsidie, vervallen van erkenningen, ...) en om in lopende dossiers op korte termijn rechtszekerheid te kunnen bieden, is het dringend nodig om de betrokken termijnen te verlengen. Ook rekening houdend met de komende versoepelingen blijft het noodzakelijk om enkele strikte (verval)termijnen tijdelijk te kunnen verlengen omwille van de civiele noodsituatie. Dit ontwerp komt aan deze behoefte tegemoet.

In haar advies (punt 3.1.b.) betwijfelt IF de aangehaalde mogelijkheid dat organisaties problemen kunnen ondervinden door uitval van personeel door covid-19. Er kan opgemerkt worden dat er wat betreft de gesubsidieerde milieu- en natuurverenigingen al enkele concrete gevallen gesignaleerd werden waar er een personeelsprobleem is geweest door uitval wegens covid-19. Daarbij dient ook voor ogen gehouden te worden dat sommige organisaties maar over een beperkt team beschikken. Bovendien betreft dit maar één van de aangehaalde problemen naast andere zoals uitstel van opleidingen, digitale problemen of nodige doorlooptijd voor uitwerking van digitale alternatieven, uitstel van noodzakelijk fysieke participatietrajecten of visitaties, bedrijfssluitingen, enz. waardoor bepaalde maatregelen niet konden worden uitgevoerd of bepaalde termijnen niet (kwaliteitsvol, onderbouwd, ...) kunnen gehaald worden. Hierop wordt dieper ingegaan in de artikelsgewijze toelichting.

4. Naar aanleiding van het advies IF (ondermeer punt 3.1.e.) kan benadrukt worden dat dit ontwerp wat betreft de bijkomende uitvoeringstermijn voor een bestuurlijke maatregel en wat betreft de verlenging van de subsidieperiodes voor strategische projecten en voor de subsidies van ANB, niet voorziet in een automatische verlenging van termijnen maar enkel in de *mogelijkheid* tot verlenging op grond van de concrete omstandigheden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In artikel 1 worden enkele begrippen gedefinieerd.

Voor wat betreft de vaststelling van de civiele noodsituatie, de startdatum ervan en de duurtijd ervan wordt verwezen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2020 houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

Artikel 2

In het besluit worden een aantal termijnen verlengd. Het is echter niet de bedoeling dat daardoor indien mogelijk en gewenst geen verdere stappen in de zaak zouden kunnen gezet worden, en dit zowel in hoofde van de overheid als in hoofde van de betrokken burger.

Artikel 3

Artikel 16.3.7 DABM laat de aanstelling van een “waarnemende” (lokale) toezichthouder toe wanneer een lokale toezichthouder verhinderd is. Dit biedt aan de lokale besturen de mogelijkheid om de continuïteit van de handhaving te garanderen. Immers, gezien de opleidingsvereisten voor de aanstelling van lokale toezichthouders, is een snelle vervanging niet evident. Bij definitieve verhindering van lokale toezichthouders is het soms de bedoeling dat de waarnemende toezichthouders de nodige opleidingen volgen om uiteindelijk zelf als toezichthouder te kunnen worden aangesteld. Door de civiele noodsituatie worden de thans lopende opleidingen opgeschort en wellicht pas in september hervat. Deze opleidingen online laten doorgaan is niet mogelijk aangezien de opleiding ook praktijkonderdelen omvat. Eén en ander maakt een mogelijke verlenging van de maximumtermijn voor aanstelling van de waarnemende toezichthouder tot uiterlijk 31 december 2020 wenselijk.

Artikel 4

Dit artikel maakt het mogelijk dat de toezichthouder de uitvoeringstermijn verlengt of een nieuwe extra uitvoeringstermijn toekent, rekening houdende met de civiele noodsituatie, zonder dat de gehele procedure tot opheffing van de oorspronkelijke bestuurlijke maatregel en oplegging van een nieuwe bestuurlijke maatregel dient gevolgd te worden. Dit voorkomt dat er eventueel opnieuw beroepsprocedures bij de minister zouden worden opgestart tegen de in wezen dezelfde maatregel. Omdat steeds geval per geval ook rekening moet gehouden worden met eventuele schade aan het milieu of schade aan derden, wordt de uitvoeringstermijn van de bestuurlijke maatregel niet van rechtswege verlengd.

De mogelijkheid tot termijnverlenging of tot toekenning van een bijkomende termijn ingeval de oorspronkelijke uitvoeringstermijn reeds is verstreken, is echter noodzakelijk omwille van de rechtszekerheid van de 'gecontroleerde' en dit zeker ingeval aan de bestuurlijke maatregel een dwangsom werd gekoppeld die van rechtswege verschuldigd is bij aflopen van de uitvoeringstermijn

terwijl er tevens in het DABM geen mogelijkheid bestaat tot niet innen van de dwangsom. De civiele noodsituatie heeft er immers toe geleid dat tijdens de periode van verstrengde maatregelen ten gevolge van de civiele noodsituatie bedrijven tijdelijk gesloten waren waardoor de uitvoering van herstelmaatregelen in bepaalde gevallen vertraging heeft opgelopen door sluiting van het eigen bedrijf of door afhankelijkheid van een gesloten bedrijf. Er werden daaromtrent reeds verscheidene effectieve problemen gemeld die een dringende oplossing behoeven. Dit terwijl, ondanks goede wil van de 'gecontroleerde', dwangsommen onverwijld beginnen te lopen/blijven lopen (indien uitvoeringstermijn reeds verstreken is). Wanneer de 'gecontroleerde' in dergelijke gevallen kan aantonen dat men zich - ten gevolge van de civiele noodsituatie - in een situatie van overmacht bevindt waardoor de uitvoering van de herstelmaatregel 'vertraging' heeft opgelopen, is het billijk en zorgvuldig om de uitvoeringstermijn te verlengen of een extra termijn toe te kennen om voor de betrokken periode geen dwangsommen te laten verbeuren. Deze termijn zal binnen de perken van artikel 16.4.8 DABM geval per geval beoordeeld worden door de toezichthouder, rekening houdend met milieu-impact/impact voor derden, technische implementatie en de concrete gevolgen van de verstrengde maatregelen ten gevolge van de civiele noodsituatie op de uitvoeringstermijn van de opgelegde herstelmaatregel. Een termijnverlenging is noodzakelijk omdat in bepaalde gevallen de loutere opschorting gedurende de civiele noodsituatie niet zal volstaan. Zo moet bijvoorbeeld inzake aangelegenheden die ANB betreffen, ook rekening kunnen worden gehouden met het plantseizoen en dergelijke waardoor de loutere opschorting gedurende de civiele noodsituatie niet zal volstaan.

In het advies IF (punt 3.1.d.) wordt er terecht op gewezen dat de billijkheid vereist dat de mogelijkheid om de uitvoeringstermijn te verlengen, met eventueel als gevolg dat er voor die periode geen dwangsom verschuldigd is, ook moet toekomen aan personen of organisaties die moeilijkheden hebben ondervonden door de civiele noodsituatie maar wiens uitvoeringstermijn reeds afliep voor de inwerkingtreding van dit besluit. In het advies wordt echter ten onrechte ervan uitgegaan dat dit niet het geval zou zijn. Immers, de formuleringen in artikel 4 behelzen dat de regeling betrekking heeft op de gehele civiele noodsituatie én artikel 11, tweede lid voorziet in de mogelijke toepassing met terugwerkende kracht vanaf de startdatum van de civiele noodsituatie. Het met terugwerkende kracht verlengen van een uitvoeringstermijn of verlenen van een bijkomende uitvoeringstermijn heeft, ook voor een periode die reeds voorbij is, als gevolg dat er voor die periode geen dwangsom verschuldigd kan zijn. Mocht er reeds een dwangsom betaald zijn voor die periode, dan kan deze worden teruggestort wegens onverschuldigde betaling (hetgeen te onderscheiden is van een kwijtschelding of niet inning van wel degelijk verschuldigde dwangsommen).

Anderzijds stelt IF in hetzelfde punt (punt 3.1.d.) dat een dwangsbepaling een strafbepaling is en vraagt IF zich af of terugwerkende kracht kan voorzien worden voor strafbepalingen. Vooreerst kan opgemerkt worden dat een dwangsom geen straf is. Het hoofddoel van de dwangsom is aansporing, de eventuele leedtoevoeging is geen doel op zich maar een bijkomend gevolg. De bestuurlijke maatregel waaraan een dwangsom is gekoppeld is geen bestraffende sanctie maar gericht op herstel van de wettige situatie. Bovendien bevat de betrokken regeling een voordeel en is de terugwerkende kracht van de mildere strafwet zelfs een principe zodat er zich in casu op dat vlak geen probleem kan stellen.

Artikel 5

In het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) wordt voorzien dat de erkenning van rechtswege vervalt als een erkende persoon de bijscholing met bijhorende proef of het actualisatie-examen niet tijdig heeft gevolgd. De verplichte bijscholingen voor erkende personen worden evenwel allemaal afgelast en zijn niet zo snel logistiek weer opnieuw ingepland (ook al met de zomervakantie in vooruitzicht). De bijhorende examens incl. praktijkgedeelte voor de technici verwarming kunnen ook niet via een online evaluatie doorgaan. Deze moeten dus, rekening houden met de nodige voorzorgsmaatregelen, doorgaan op een latere datum in het opleidingscentrum.

Niettegenstaande de individuele afwijkingmogelijkheid door de bevoegde afdeling op basis van door de erkende persoon voor te leggen bewijzen, dat hij om redenen van overmacht niet in staat was de bijscholing te volgen of de proef af te leggen, is het noodzakelijk teneinde honderden individuele aanvraagdossiers te vermijden, om het verval van rechtswege in deze gevallen tijdelijk op te schorten. Het gaat immers om een algemene overmacht.

In het advies IF (punt 3.1.c.) wordt gesteld dat er geen concrete informatie wordt gegeven over het aantal betrokken dossiers. Het zou gaan om ongeveer 1.300 personen.

De technici in kwestie hebben de erkenning nodig om hun dagdagelijkse beroepswerkzaamheden uit te oefenen (keuringen, onderhouden, installeren en repareren van koelinstallaties met ozonlaagafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen,...). Het is dan ook hoognodig om hen zo snel als mogelijk uitsluitel te geven over het al dan niet vervallen van hun erkenning.

Als de erkenning van de betrokken erkende persoon zou vervallen binnen de voormelde periode, moet de betrokken persoon de opleiding volgen binnen een termijn tot en met 1 december 2020, zo niet vervalt zijn erkenning van rechtswege.

Artikelen 6 t/m 8

Voor de volgende subsidiëringsperiode 2022-2026 wordt er voor de erkende en nog te erkennen milieu- en natuurverenigingen voorzien in een bijkomende termijn om een aanvraag tot erkenning en subsidiëring of een aanvraag tot erkenning in een andere categorie of type voor te bereiden en in te dienen of om een aanvraag in te dienen tot verlenging van de lopende subsidiëring. Hierbij aansluitend wordt ook de termijn voor de administratie om de aanvraag te behandelen verlengd. Tenslotte wordt er ook in een bijkomende termijn voorzien voor het houden van de nodige begeleidingscommissies met de verenigingen en voor het hiermee gepaard gaande verstrekken van de nodige aanbevelingen.

Met betrekking tot de vraag om de uiterste indieningsdatum voor een aanvraag tot erkenning en subsidiëring en een aanvraag tot subsidiëring met 3 maanden te verschuiven van 1 februari naar 1 mei en de behandeltermijn door de administratie voor eenzelfde periode mee te verschuiven, spelen verschillende elementen een rol:

1. De aanvragen tot erkenning en/of subsidiëren bevatten een meerjarennota of -plan. Dit is een uitvoerig document waarin de vereniging de werking voor de komende vijf jaar onderbouwt met een visie, missie, doelstellingen, acties... etc. Het is ten eerste aangewezen dat de verenigingen bij de totstandkoming van een meerjarenplan de leden, de vrijwilligers en stakeholders nauw betrekken. Enkel zo kunnen ze met een gedragen verhaal een werking ontplooiën.

De meeste verenigingen starten ongeveer 1 jaar voor het indienen van hun aanvraag het participatieproces op, om te komen tot een onderbouwd meerjarenplan of -nota. Dit proces verloopt in meerdere stappen waarbij er een grote betrokkenheid wordt voorzien van alle geledingen van de vereniging. In elk geval komen er meerdere Raden van Bestuur en Algemene Vergaderingen aan te pas.

Sinds de invoering van lockdown-maatregelen was telewerken verplicht voor niet essentiële sectoren en nog steeds aanbevolen. Ook al zijn er technische hulpmiddelen voorhanden om op afstand te vergaderen, zijn deze weliswaar niet steeds toereikend om zo een participatief proces te doorlopen. Het organiseren van een Algemene Vergadering, waarbij een grotere groep van mensen is betrokken, kent zijn beperkingen via een digitaal platform.

Het aanpassen van een proces dat uitgestippeld werd voor fysieke bijeenkomsten naar een digitaal proces vergt een andere methodiek en ook tijd om deze aanpassing te kunnen doorvoeren. Deze omslag van fysiek naar digitaal heeft een vertraging in het proces teweeggebracht.

Een tweede element dat een rol kan spelen en kan bijdragen tot vertraging van het proces en dat reeds door een aantal verenigingen werd gesignaleerd, is het wegvallen van personeel door ziekte t.g.v. Covid-19. Hierbij dient gesignaleerd dat sommige organisaties maar over een beperkt team beschikken. .

Tenslotte dienen de verenigingen zich in de komende periode ook in te zetten voor het inhalen van de uitgestelde activiteiten die gepland waren voor de thans lopende subsidieperiode. Daarbij moet rekening worden gehouden met de nog steeds geldende veiligheidsmaatregelen die extra werk bij de opstart met zich meebrengen.

Covid-19 en de daarbij horende lockdown-maatregelen hebben in elk geval een vertragend effect op het proces voor voorbereiding van de aanvraag voor de volgende periode.

Om verenigingen voldoende tijd te geven om een kwaliteitsvol dossier in te dienen voor de nieuwe subsidieperiode is het wenselijk om de termijn van indiening met 3 maanden uit te stellen.

2. Alle erkende milieu- en natuurverenigingen hebben minstens een gesprek met de begeleidingscommissie tijdens een subsidieperiode. In de desbetreffende artikels staat dat elke vereniging een 'bezoek krijgt van' of 'een gesprek heeft met' 2 vertegenwoordigers van de begeleidingscommissie. Gezien het woordgebruik 'een bezoek van' kunnen we ervan uitgaan dat hier een fysiek contact beoogd wordt, ook al staat er ook 'of een gesprek met'. Deze laatste bepaling staat er in omdat het praktisch niet altijd haalbaar is om op bezoek te gaan bij de vereniging op locatie, maar het overleg op een andere plek (vaak een VAC in een provinciehoofdstad) wordt georganiseerd.

De gesprekken met de begeleidingscommissie werden opgestart in het najaar van 2019, dit om toch zeker 2 volle jaren werking van de verenigingen te kunnen evalueren (2017 en 2018) en ook nog op tijd een advies te kunnen formuleren met oog op de volgende subsidieperiode, waarvoor de dossiers begin 2021 moeten ingediend worden. Het is belangrijk dat de verenigingen bij de opmaak van hun dossier in hun meerjarennota of -plan rekening houden met het advies van de begeleidingscommissie, zeker ingeval er dwingende aanbevelingen worden geformuleerd, daar deze impact kunnen hebben op de subsidie (het hoofd van de administratie kan beslissen tot 30% vermindering bij niet naleving ervan). Daartoe ontvangen ze ook het verslag. Het verslag ontvangen ze binnen de 3 maand nadat het gesprek heeft plaatsgevonden.

De bedoeling was om alle begeleidingscommissies voor de reeds erkende milieu- en natuurverenigingen af te ronden voor de zomer 2020. Dat zou de verenigingen voldoende kans en tijd geven om desgevallend hun in opmaak zijnde meerjarenplan of -nota bij te sturen.

De maatregelen werden midden maart onverwachts van kracht en gezien de aankondiging dat deze tot na de Paasvakantie zouden duren en mogelijk nog langer, werd toen besloten om de commissies van maart en april ook te herplannen naar een latere datum. Gezien de verdere communicatie over de maatregelen geen uitzicht gaf op versoepeling van de telewerknorm en gezien de onduidelijke duur van de maatregelen werd intussen een alternatieve formule uitgewerkt om de commissies digitaal te laten plaatsvinden.

Het uitwerken van deze nieuwe formule heeft tijd geleverd (terugkoppeling met de sector, terugkoppeling met de commissieleden) en ook de uitrol ervan (testen van digitaal platform, herplannen,) vergt tijd.

Verwacht wordt dat alle commissies zullen vervuld zijn tegen eind oktober. Dat betekent dat het laatste verslag uiterlijk eind januari aan de vereniging zal kunnen bezorgd worden.

Het is belangrijk dat de verenigingen met oog op hun nieuwe meerjarennota of -plan het verslag nog krijgen voor ze hun nieuwe meerjarenplan of -nota finaliseren omdat volgens het besluit de meerjarennota en het meerjarenplan duidelijk moeten weergeven hoe ingespeeld wordt op de beoordeling van de adviescommissie en/of begeleidingscommissie. Als de datum van 1 februari behouden wordt voor indiening van hun dossier, kunnen ze geen (of minstens onvoldoende) rekening houden met het advies van de begeleidingscommissie bij de opmaak van hun meerjarennota of -plan.

Een uitstel van de datum van indiening van het aanvraagdossier is dan ook wenselijk.

Artikel 9

Door de civiele noodsituatie werden moeilijkheden vastgesteld bij verscheidene lopende strategische projecten in de zin van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies voor strategische projecten ter uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het verlengen van de subsidietermijn, zonder bijkomende subsidie, zou mogelijk maken dat door de Coronamaatregelen uitgestelde of opgeschorte activiteiten alsnog kunnen worden georganiseerd en dat de bijhorende facturen kunnen worden uitbetaald. Het departement Omgeving heeft van een aantal projecten reeds vragen ontvangen daarover.

Voor verschillende van de lopende strategische projecten is er een dringend probleem opgedoken vanwege (het verstrijken van) de termijn van de subsidieperiode. Voor de strategische projecten Moervaartvallei, Getestreek en Zeroregio, die alle drie aan het einde van de subsidieperiode zitten is aangegeven, op verschillende manieren dat met name events (bv ter afsluiting) die ze hadden ingepland in april-mei-juni niet konden doorgaan omwille van de Coronamaatregelen. Hetzelfde geldt voor bepaalde communicatie-initiatieven en afronding van bepaalde deelacties. De kosten voor deze zaken vallen onder werkingskosten die mee gesubsidieerd worden. Na het verstrijken van de einddatum van de subsidieperiode kunnen die facturen niet meer worden ingebracht. Door het verlengen van de subsidieperiode kan dat wel en kunnen die activiteiten nog later alsnog worden georganiseerd.

Daarnaast is ook gebleken, en dat in steeds sterkere mate, dat ook andere lopende strategische projecten enige vertraging oplopen of zullen oplopen. Er wordt uiteraard reeds verder gewerkt, ook via allerhande digitale platforms of IT-oplossingen. Maar omdat deze projecten vaak met zeer veel actoren gebeuren, er ook sprake is van brede actieprogramma's en er op bepaalde momenten ook producten of initiatieven zijn voorzien waar een IT-oplossing geen (of niet meteen) mogelijkheid is, inclusief initiatieven vanwege de overheid zoals openbare onderzoeken of infomarkten, is het (en steeds meer) zo dat er een vertraging wordt opgelopen. Dit gaat bv ook over bepaalde stappen die gezet moeten worden bij de realisatie van projecten op het terrein, waar door de coronamaatregelen een tijd niet kan aan worden verder gewerkt. Het Departement Omgeving ontvangt hierover steeds meer berichten en vragen hoe hiermee om te gaan. Ook voor deze projecten zou door middel van de verlenging van de subsidieperiode een deel van de daardoor ontstane problemen verholpen kunnen worden.

Aangezien alle strategische projecten gelijk worden behandeld is een uniforme regeling noodzakelijk die een oplossing kan bieden voor de projecten die er nood aan hebben.

In dergelijke gevallen kan de aanvrager van de subsidie tot maximum drie maanden na afloop van de civiele noodsituatie aan het departement Omgeving vragen om de subsidieperiode te verlengen,

zodat de uitbetaling van de toegekende subsidiebedragen niet in het gedrang komt. Deze vraag kan via e-mail aan het departement worden gesteld. Binnen drie weken na de ontvangst van de aanvraag kan het departement beslissen om de subsidieperiode te verlengen met een termijn die maximum de duurtijd van de civiele noodsituatie kan bedragen, zonder dat dit kan leiden tot een verhoging van het toegekende subsidiebedrag.

Artikel 10

Door de civiele noodsituatie hebben bepaalde projecten waaraan subsidies verleend werden via diverse vormen van projectoproepen in aangelegenheden betreffende natuur en bos, vertraging opgelopen en kan er nog steeds vertraging worden oplopen. Binnen deze gesubsidieerde projecten is telkens een concrete termijn opgenomen waarbinnen het project volledig moet worden gerealiseerd. Ervaring leert dat de opgenomen realisatietermijn haalbaar maar aan de krappe kant is. De meeste projecten vragen nog diverse overleg- en communicatie-initiatieven van de projectcoördinator, zoals het verder opbouwen van een lokaal draagvlak in de buurt, input van buurtbewoners bij de verdere vormgeving van het project, betrekken van lokale verenigingen, ... wat het niet altijd evident maakt en soms onmogelijk is om van de voorziene en geplande fysieke bijeenkomsten naar een digitaal proces over te schakelen. De corona-maatregelen beïnvloeden ook andere deelaspecten van de projecten zoals onderhandelen over aankoop of in erfpacht nemen van het terrein, beplantings- en inrichtingswerken door de aannemer.....

De civiele noodsituatie heeft ertoe geleid dat tijdens de periode van verstrengde maatregelen ten gevolge van de civiele noodsituatie bedrijven tijdelijk gesloten zijn waardoor werken die uitgevoerd dienen te worden tijdens of kort na de civiele noodsituatie niet mogelijk zijn of vertraging oplopen.

Een element dat ook een rol kan spelen en kan bijdragen tot aanzienlijke vertraging of het tijdelijk stilvallen van het project, is het wegvallen van personeel door ziekte t.g.v. Covid-19. Voor sommige verenigingen kan er zich door ziekte een capaciteitsprobleem stellen.

Er werden reeds concrete problemen gesignaleerd doordat workshops niet konden georganiseerd worden, terreinwerken werden stilgelegd en sociale economiebedrijven stil lagen.

In al dergelijke gevallen kan de aanvrager van de subsidie tot maximum drie maanden na afloop van de civiele noodsituatie aan het agentschap vragen om de subsidieperiode te verlengen, zodat de uitbetaling van de toegekende subsidiebedragen niet in het gedrang komt. Deze vraag kan via e-mail (subsidies.anb@vlaanderen.be) aan het agentschap worden gesteld. Binnen drie weken na de ontvangst van de aanvraag kan het agentschap beslissen om de subsidieperiode te verlengen met een termijn die maximum de duurtijd van de civiele noodsituatie kan bedragen, zonder dat dit kan leiden tot een verhoging van het toegekende subsidiebedrag.

Omwille van de bedenkingen in het advies IF (punt 3.1.e.) bij de opsomming van alle mogelijks betrokken subsidiebesluiten, waaronder bijna 90 ministeriële besluiten, werd de opsomming vervangen door een globale omschrijving van de subsidies.

Artikel 11

Het is belangrijk dat de in dit besluit voorziene afwijkingen zo spoedig mogelijk in werking kunnen treden. De corona-epidemie en de daarmee gepaard gaande maatregelen zijn ingrijpend.. Omwille van de vrijwaring van de bescherming van het leefmilieu alsook omwille van het belang van rechtszekerheid voor de burger, onder meer in handavingsaangelegenheden, is een onmiddellijke inwerkingtreding wenselijk.

De inwerkingtreding vanaf datum ondertekening is te onderscheiden van de vraag of bepaalde problemen (bvb. het niet kunnen uitvoeren van bepaalde werken) en situaties (bvb. aflopen van een uitvoeringstermijn, verval van een aanstelling of erkenning) die zich hebben voorgedaan tijdens de civiele noodsituatie doch voor de inwerkingtreding van dit besluit, ook gevat kunnen worden door deze noodregeling en met terugwerkende kracht aanleiding kunnen geven tot een verlenging van termijn of toekenning van bijkomende uitvoeringstermijn.

Verschillende bepalingen zijn geijkt op de civiele noodsituatie zonder onderscheid. Het is belangrijk dat de uitwerking van het besluit duidelijk is. Zeker voor bepaalde regelingen is een mogelijke toepassing voor de gehele duurtijd van de civiele noodsituatie wenselijk, zowel om op het terrein tegemoet te kunnen komen aan reële noden als omwille van het vrijwaren van het “gelijk speelveld”. Aangezien de betrokken regelingen enkel voordelen aan de burgers toekennen en geen verkregen rechten aantasten én omwille van het gelijkheidsbeginsel, is de gelijke gelding voor alle situaties die zich hebben voorgedaan tijdens de civiele noodsituatie wettelijk en legistiek gezien mogelijk en wenselijk (zie hierover [aanwijzing 236 omzendbrief wetgevingstechniek VR 2019/4](#)).

Artikel 12

Dit artikel behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

Op 14 mei 2020 werd door de Inspectie van Financiën een advies gegeven (PvS/MDM/20/0211).

Wat betreft de budgettaire weerslag merkt IF het volgende op: “De stukken die voorgelegd worden, stellen dat dit ontwerp van besluit de ontvangsten en de uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt. De Inspectie van Financiën heeft geen opmerkingen in dit verband.”

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De civiele noodsituatie in het kader van de volksgezondheid, meer bepaald de uitbraak van het Coronavirus en de maatregelen die werden uitgevaardigd door de Nationale Veiligheidsraad, hadden en hebben nog steeds een impact op het bedrijfsleven, op de werking van allerhande verenigingen en op de mogelijkheid voor burgers om bepaalde (verplichte) werkzaamheden tijdig uit te voeren, alsook op de werkwijze van de Vlaamse Overheid zelf (bvb. plotse digitalisering).

Eén en ander heeft onmiskenbaar een invloed op bepaalde activiteiten van de Vlaamse Overheid, zoals het opvolgen van de uitvoering van handavingsmaatregelen, het opvolgen van gesubsidieerde projecten, ...

Voorliggend besluit tracht daar zo goed mogelijk rekening mee te houden en de impact zo veel als mogelijk te beperken.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Door de civiele noodsituatie in het kader van de volksgezondheid, meer bepaald de uitbraak van het Coronavirus en de maatregelen die werden uitgevaardigd door de Nationale Veiligheidsraad, wordt ook de werking van de lokale overheden beïnvloed.

De uitgevaardigde veiligheidsmaatregelen kunnen tot gevolg hebben dat bepaalde verplichtingen niet uitgevoerd of termijnen niet gehaald kunnen worden, bijvoorbeeld door uitgestelde opleidingen voor toezichthouders.

Voorliggend besluit tracht daar zo goed mogelijk rekening mee te houden en de impact zo veel als mogelijk te beperken.

4. VERDER TRAJECT

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot verlenging van de termijnen inzake omgevingsmateries ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid;

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot verlenging van de termijnen inzake omgevingsmateries ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR